

חברת

לזמרי שי"ם

לחיזוק לימוד
הדף היומי

בס"ד

טעימה שבועית בלימוד הדף היומי

חושן משנה, מהנאמר בפסוק השלם

כמה ילדים היו לו לדוד בני יפת תואר – ארבע מאות או תשעה

דאמר רב יהודה אמר רב ארבע מאות ילדים היו לו לדוד בולן בני יפת תואר היו סנהלרין מט.

והנה בספר מרגליות הים הרהיב בנפשו לומר שיש טעות הדפוס בדברי הגמרא, וכתב שכבר עמד על המחקר שבכתבת מספרים נשתרבבו הרבה טעויות... ובענייננו הוא מנמק בנימוק יפה מקור ושורש הטעות, כדלהלן.

דהנה בספר דברי הימים (א, ג) כתוב, "ואלה היו בני דוד אשר נולד לו בחברון, הבכור, אמנון, לאחינועם הזרעאלית. שני, דניאל, לאביגל הכרמלית. השלישי, לאבשלום בן מעכה בת תלמי מלך גשור. הרביעי, אדוניה בת חגית. החמישי, שפטיה, לאביטל. השישי, יתרעם, לעגלה אשתו. וכו'. ואלה נולדו לו בירושלים, שמעה ושובב ונתן ושלמה, ארבעה לבת שוע בת עמיאל. ויבחר ואלישמע ואליפלט ונוגה ונפג ויפיע ואלישמע ואלידע ואליפלט, תשעה".

ומדייק בסדר הכתובים דלכן מנה הכתוב 'שישה' ו'ארבע' ו'תשעה' כי כולם נתייחסו ביחוס שונה, שישה היו כל אחד לאם מיוחדת, וארבע היו מאם אחת, ואותן ה'תשעה' הם היו בני יפת תואר, ולכן לא נתייחסו כלל על שם אמם.

ועל פי זה כתב דנשתרבב טעות גדול בדברי הגמ', כי הגירסא הנכונה היא שרב יהודה אמר רב אמר ש'תשעה' בני יפת תואר היו לדוד, ומקורו של רב יהודה הוא ממקרא האמור בדברי הימים שהכתוב מנה 'תשעה' בנים ללא שם אמם. אלא שבגמרות נשתרבב טעות על ידי שני מעתיקים, כי מעתיק אחד במקום לכתוב 'תשעה' כתב רק ראש התיבה 'ת' במקום 'תשעה'. ובא מעתיק השני, ולפי טעותו שראה שהיה כתוב 'ת', הבהיר ופירט בפירוש וכתב 'ארבע מאות' במקום 'ת'. אכן הכל נשתרבב בטעות, כי באמת היו לדוד רק 'תשעה' בני יפת תואר, כפי המשמעות בספר דברי הימים. וחשבון זה צודק יפה, כי אע"ג שבמלחמה מותר ליקח רק יפת תואר אחת, ורק פעם אחת, אכן עפ"י המדרש הרי ניהל דוד שמונה עשר מלחמות, ושפיר היה לו מזה תשעה בני יפת תואר, עכ"ד.

[והנה אמנם שהוא דבר נאה ומתקבל, דבר כזה צריך להאמר בכבוד ראש, כי זה אחריות לשבש גירסא בגמרא ובראשונים, כשאין לזה מקור מוקדם].